

Handläggare
Cecilia Werge
Telefon: 0850810021

Till
Östermalms stadsdelsförvaltning
2019-11-28

Skrivelse om avgifterna inom äldreomsorgen

Svar på skrivelse från (S) och (V)

Förslag till beslut

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Förvaltningen har fått en skrivelse från (S) och (V) om avgifterna i äldreomsorgen och den avgiftshöjning som infördes 1 januari 2019. Skribenterna menar att höjningen slår hårdast mot de som är svagast och föreslår att förvaltningen ges i uppdrag att till nämnden återkomma med svar på dels hur många på Östermalm som kommer att beröras av avgiftshöjningarna och dels hur många som kommer att vara tvungna att minska eller avstå från insatser med anledning av höjningen.

Avgifter för hemtjänst, dagverksamhet och bostad i särskilt boende regleras i 8 kap. socialtjänstlagen (SOL) och baseras på prisbasbeloppet som varje år fastställs av regeringen. Äldreförvaltningen utarbetar årligen tillämpningsanvisningar för avgifter inom stadens äldreomsorg.

Den högsta sammanlagda avgift staden kan ta ut kallas maxtaxa och uppgår 2019 till 2 089 kronor per månad. Den enskildes avgiftsutrymme bestäms av inkomst efter skatt med avdrag för lagstadgat minimibelopp (enligt Konsumentverkets beräkningar) och boendekostnad. Om avgiftsutrymmet är 2089 kronor betalar den enskilde högst 2089 kronor, finns det inget avgiftsutrymme utgår ingen avgift.

Eftersom ingen betalar mer än sitt avgiftsutrymme innebär inte en avgiftshöjning per automatik att den enskilde betalar mer. Förvaltningen bedömer det därför vara svårt att besvara skribenternas frågeställningar.

Bakgrund

I samband med Östermalms stadsdelsnämnds sammanträde 2019-09-24 lämnade (S) och (V) in en skrivelse om avgifterna inom äldreomsorgen. I skrivelsen beskrivs den avgiftshöjning som genomfördes för äldreomsorgen i Stockholms stad från och med 1 januari 2019.

Skribenterna menar att avgiftshöjningen slår hårdast mot de som är svagast och har störst behov och föreslår att förvaltningen ges i uppdrag att till nämnden återkomma med svar på följande frågor:

1. Hur många pensionärer på Östermalm kommer att beröras av avgiftshöjningar inom äldreomsorgen?
2. Hur många pensionärer på Östermalm kommer efter avgiftshöjningen vara tvungna att minska eller avstå från insatser inom äldreomsorgen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreomsorgsavdelningen.

Stadsdelsnämndens pensionärsråd har tagit del av ärendet vid sitt sammanträde 4 november.

Ärendet

Avgifter för hemtjänst, dagverksamhet och bostad i särskilt boende regleras från och med den 1 juli 2002 i 8 kap. socialtjänstlagen (SoL). Avgifterna baseras på prisbasbeloppet som årligen fastställs av regeringen. För år 2019 uppgår prisbasbeloppet till 46 500 kronor.

Utformningen av Stockholms stads avgiftssystem för insatser enligt socialtjänstlagen, har beslutats av kommunfullmäktige den 22 april 2002 (dnr 760/02) samt den 29 november 2010 (dnr 1132157/2010).

I det senare beslutet uppdras till äldreförvaltningens direktör att årligen utarbeta och besluta om tillämpningsanvisningar för avgifter inom äldreomsorgen. Äldreförvaltningen sammanställer årligen tillämpningsanvisningar för äldreomsorgens avgiftssystem. Dessa innehåller de regler och tillämpningar som ska gälla för all avgiftshandläggning inom stadens äldreomsorg.

Maxtaxa inom äldreomsorgen

Maxtaxan innebär att den högsta sammanlagda avgift staden kan ta ut för hemtjänst, ledsagning, dagverksamhet, omsorg på vård- och omsorgsboende och annan omsorg är 2 089 kronor per månad år 2019.

Så beräknas avgiften

Den enskilde betalar utifrån sitt avgiftsutrymme, med maxtaxan som avgiftstak. Blir avgiftsutrymme 200 kronor per månad, betalar den enskilde högst 200 kronor per månad. Blir avgiftsutrymmet 2 089 kronor betalar den enskilde högst 2 089 kronor per månad. Finns inget avgiftsutrymme utgår ingen avgift.

Avgiftsutrymmet är den enskildes inkomst efter skatt, efter avdrag av minimibelopp och boendekostnad.

Beräkning:

+ **Nettoinkomst**- det vill säga inkomst från pension, sjukersättning, aktivitetsersättning och annat, efter skatteavdrag. Nettoinkomster för makar och sambos läggs samman och delas vid beräkningen.

- Lagstadgat **minimibelopp** som ska täcka normalkostnaderna för personliga behov enligt Konsumentverkets beräkningar av skäliga levnadskostnader. 2019 är minimibeloppet för ensamstående 5 249 kronor per månad. För sammanlevande makar och sambor är minimibeloppet 4 435 kronor vardera per månad.

- **Boendekostnad**

= **Avgiftsutrymme**

Avgiftsfria insatser

Det finns också insatser som ges helt utan avgift:

- Den som vårdar en närstående får gratis avlösning i hemmet upp till 16 timmar per månad. Behöver den enskilde mer avlösning utgår avgift.
- Ledsagning för särskilda saker som inte ingår i den vanliga hemtjänsten, i första hand sociala och kulturella aktiviteter.
- Boendestöd om den enskilde har en psykisk funktionsnedsättning.
- Deltagande i aktiviteter på öppna mötesplatser och träffpunkter för äldre eller för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Synpunkter och förslag

Den avgiftshöjning som skribenterna beskriver infördes 1 januari 2019. Ingen ska behöva avstå från insatser av ekonomiska skäl och den enskilde är därför alltid garanterad sitt lagstadgade minimibelopp. Eftersom ingen betalar mer än sitt avgiftsutrymme innebär inte en avgiftshöjning per automatik att den enskilde får en högre kostnad. Förvaltningen bedömer det därför vara svårt att besvara skribenternas frågeställningar.

Det finns inget enkelt sätt att i stadens system ta fram listor på för vilka avgiftshöjningen inneburit en faktisk höjning av kostnaden. Handläggarna skulle för att svara på den frågan behöva gå in i varje enskilt ärende och jämföra med avgift 2018.

Christina Klang
Stadsdelsdirektör

Marianne Wikander
Avdelningschef

Bilagor

1. Skrivelse om avgifterna inom äldreomsorgen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Christina Klang, Stadsdelsdirektör	2019-11-11
Marianne Wikander, Avdelningschef	2019-11-10